

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

Porozumienia w sprawie handlu bananami

P7_TA(2011)0034

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lutego 2011 r. w sprawie podpisania Porozumienia genewskiego w sprawie handlu bananami pomiędzy Unią Europejską a Brazylią, Ekwadorem, Gwatemalą, Hondurasem, Kolumbią, Kostaryką, Meksykiem, Nikaraguą, Panamą, Peru i Wenezuelą oraz Porozumienia w sprawie handlu bananami pomiędzy Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi

(2012/C 182 E/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje rezolucje: z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie przygotowań do Szóstej Konferencji Ministerialnej Światowej Organizacji Handlu w Hongkongu ⁽¹⁾, z dnia 4 kwietnia 2006 r. w sprawie oceny rundy negocjacji z Doha po Konferencji Ministerialnej Światowej Organizacji Handlu (WTO) w Hongkongu ⁽²⁾, z dnia 27 kwietnia 2006 r. w sprawie ściślejszego partnerstwa między Unią Europejską a Ameryką Łacińską ⁽³⁾, z dnia 7 września 2006 r. w sprawie zawieszenia negocjacji dotyczących agendy rozwoju z Doha (DDA) ⁽⁴⁾, z dnia 12 października 2006 r. w sprawie stosunków gospodarczych i handlowych między UE a Mercosurem w perspektywie zawarcia układu o stowarzyszeniu ⁽⁵⁾, z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym ⁽⁶⁾, z dnia 12 grudnia 2007 r. w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym ⁽⁷⁾, z 24 kwietnia 2008 r. w sprawie V szczytu Ameryka Łacińska i Karaiby/UE w Limie ⁽⁸⁾ oraz pt. „Ku zreformowanej Światowej Organizacji Handlu” ⁽⁹⁾, z dnia 9 października 2008 r. w sprawie zawieszenia dauhańskiej rundy negocjacji w WTO i przyszłości dauhańskiej agendy rozwoju ⁽¹⁰⁾, z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie Umowy o partnerstwie gospodarczym między państwami Cariforum z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony ⁽¹¹⁾, a także swoje stanowisko z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o partnerstwie gospodarczym między państwami Cariforum z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony ⁽¹²⁾, rezolucję z dnia 5 maja 2010 r. w sprawie strategii UE dotyczącej stosunków z Ameryką Łacińską ⁽¹³⁾ oraz z dnia 21 października 2010 r. w sprawie stosunków handlowych Unii Europejskiej z Ameryką Łacińską ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając Porozumienie genewskie w sprawie handlu bananami pomiędzy Unią Europejską a Brazylią, Ekwadorem, Gwatemalą, Hondurasem, Kolumbią, Kostaryką, Meksykiem, Nikaraguą, Panamą, Peru i Wenezuelą oraz Porozumienie w sprawie handlu bananami pomiędzy Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi (zwane dalej „porozumieniami w sprawie handlu bananami”),

⁽¹⁾ Dz.U. C 285 E z 22.11.2006, s. 126.

⁽²⁾ Dz.U. C 293 E z 2.12.2006, s. 155.

⁽³⁾ Dz.U. C 296 E z 6.12.2006, s. 123.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 305 E z 14.12.2006, s. 244.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 308 E z 16.12.2006, s. 182.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 102 E z 24.4.2008, s. 301.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 323 E z 18.12.2008, s. 361.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 259 E z 29.10.2009, s. 64.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 259 E z 29.10.2009, s. 77.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 9 E z 15.1.2010, s. 31.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 117 E z 6.5.2010, s. 101.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 117 E z 6.5.2010, s. 256.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0141.

⁽¹⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0387.

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

- uwzględniając porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu,
  - uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony, podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r. (umowa z Kotonu),
  - uwzględniając Umowę o partnerstwie gospodarczym między państwami CARIFORUM z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony,
  - uwzględniając zakończenie negocjacji w sprawie układu o stowarzyszeniu pomiędzy UE a Ameryką Środkową,
  - uwzględniając zakończenie negocjacji pomiędzy UE a Kolumbią i Peru w sprawie wielostronnego porozumienia handlowego,
  - uwzględniając oświadczenia konferencji ministerialnej WTO przyjęte w ad-Dausze dnia 14 listopada 2001 r. i w Hongkongu dnia 18 grudnia 2005 r. oraz podsumowanie przewodniczącego przyjęte w Genewie dnia 2 grudnia 2009 r.,
  - uwzględniając zwolnienie ze stosowania art. I GATT w odniesieniu do preferencji handlowych na mocy umowy z Kotonu, przyznane w ad-Dausze w listopadzie 2001 r. (zwolnienie dauhańskie) na okres odpowiadający tym preferencjom handlowym, tj. do 31 grudnia 2007 r.,
  - uwzględniając uzgodnienie w sprawie bananów między USA i WE z dnia 11 kwietnia 2001 r.,
  - uwzględniając raport dyrektora generalnego Światowej Organizacji Handlu (WTO) z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie korzystania z jego dobrych usług (zgodnie z art. 3 ust. 12 Uzgodnienia o rozstrzyganiu sporów - DSU) w sporach: WE – system importu bananów (DS361) wszczętym przez Kolumbię oraz WE – system importu bananów (DS364) wszczętym przez Panamę,
  - uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 404/93 z dnia 13 lutego 1993 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku bananów,
  - uwzględniając deklarację wydaną przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE w dniu 1 kwietnia 2010 r., dotyczącą umowy między UE a Ameryką Łacińską w sprawie bananów i jej wpływu na producentów bananów z państw AKP i Unii Europejskiej,
  - uwzględniając pytania z dnia 24 stycznia 2011 r. skierowane do Rady (O-0012/2011 – B7-0007/2011) i Komisji (O-0013/2011 – B7-0008/2011) dotyczące zawarcia porozumienia genewskiego w sprawie handlu bananami,
  - uwzględniając art. 115 ust. 5 i art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że porozumienia w sprawie handlu bananami rozstrzygają najdłuższy jak dotąd spór między UE a dostawcami bananów z Ameryki Łacińskiej objętymi klauzulą najwyższego uprzywilejowania; mając na uwadze, że kończą one również powiązany, szczególnie zajadły spór między USA i UE oraz wykluczają możliwość nałożenia przez USA krzywdzących sankcji; mając na uwadze, że porozumienia rozstrzygają również wszystkie roszczenia dostawców z Ameryki Łacińskiej objętych klauzulą najwyższego uprzywilejowania dotyczące ostatnich trzech dużych rozszerzeń UE,

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

- B. mając na uwadze, że do dnia 1 lipca 1993 r. każde państwo członkowskie UE posiadało własny system importu bananów, przy czym niektóre państwa członkowskie wprowadziły szczególne ustalenia faworyzujące kraje, z którymi łączą je silne więzy historyczne,
- C. mając na uwadze, że po przyjęciu rozporządzenia Rady (EWG) nr 404/93 kilku członków WTO z Ameryki Łacińskiej, będących dostawcami bananów do UE na zasadzie największego uprzywilejowania, a także USA, wszczęło na forum WTO procedurę rozstrzygnięcia sporów przeciw UE w związku z różnym traktowaniem bananów eksportowanych na rynek Wspólnot Europejskich przez różnych dostawców,
- D. mając na uwadze, że niektóre elementy wspólnotowego systemu importu bananów okazały się niespójne z prawem WTO,
- E. mając na uwadze, że liczne propozycje Wspólnot Europejskich (WE) dotyczące zmiany ich systemu, mające na celu zapewnienie jego zgodności z zaleceniami i orzeczeniami organu rozstrzygnięcia sporów, zostały odrzucone przez skarżące kraje,
- F. mając na uwadze, że nowy system WE handlu bananami wprowadzony w dniu 1 stycznia 2006 r. również został uznany za niezgodny z zobowiązaniami UE wobec WTO,
- G. mając na uwadze, że jedynie około 20 % światowej produkcji bananów jest eksportowane, ponieważ większość produkcji trafia na rynki wewnętrzne,
- H. mając na uwadze, że istnieje znaczne zróżnicowanie pod względem wydajności i poziomu konkurencyjności produkcji bananów pomiędzy krajami i w obrębie poszczególnych krajów; mając na uwadze, że kraje Ameryki Łacińskiej i Filipiny są najbardziej konkurencyjnymi producentami i należą do głównych eksporterów,
- I. mając na uwadze, że UE zakończyła negocjacje z Kolumbią i Peru w sprawie wielostronnego porozumienia handlowego oraz negocjacje z sześcioma krajami Ameryki Środkowej w sprawie układu o stowarzyszeniu,
- J. mając na uwadze, że wewnętrzny program pomocy UE POSEI (*Programme d'options spécifiques à l'éloignement et l'insularité*) wspiera producentów w najbardziej oddalonych regionach UE,
- K. mając na uwadze, że banany zajmują czwartą pozycję wśród eksportowanych produktów rolnych, a UE, w której import bananów w 2007 r. wyniósł blisko 5 mln ton, jest największym importerem (netto) bananów na świecie,
- L. mając na uwadze, że produkcja bananów wywiera istotny wpływ na lokalne społeczności, nie tylko w wymiarze gospodarczym, lecz także w odniesieniu do środowiska naturalnego, migracji i norm pracy,
- M. mając na uwadze, że koncerny międzynarodowe działające w Ameryce Łacińskiej kontrolują ponad 80 % światowego rynku,
- N. mając na uwadze, że system kontyngentów taryfowych UE stworzył warunki umożliwiające krajom AKP eksport znacznych ilości bananów do UE, a także ograniczył skutki porozumień handlowych dla producentów europejskich i ochronił wiele miejsc pracy związanych z produkcją bananów,
- O. mając na uwadze, że porozumienie będzie oznaczało przeprowadzenie znacznych obniżek taryf (35 % w latach 2010-2017) w odniesieniu do przywozu bananów z krajów nienależących do AKP; mając na uwadze, że w wyniku tego producenci z AKP i UE z pewnością będą musieli dostosować się do nowej sytuacji na rynku międzynarodowym,

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

1. odnotowuje porozumienia w sprawie handlu bananami i z zadowoleniem przyjmuje zakończenie jednego z najbardziej skomplikowanych pod względem technicznym, delikatnych politycznie i znaczących w wymiarze handlowym sporów prawnych, jakie kiedykolwiek wszczęto w ramach WTO;
2. uważa, że osiągnięte porozumienie stanowi pewne rozwiązanie, ale nie mogło ono w pełni pogodzić uzasadnionych interesów wszystkich stron; wzywa zatem Komisję, aby jak najszybciej przedstawiła ocenę wpływu porozumień w sprawie handlu bananami na kraje rozwijające się będące producentami bananów i na najbardziej oddalone regiony Europy, obejmującą okres do roku 2020;
3. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że porozumienia w sprawie handlu bananami będą stanowić ostateczne zobowiązania UE dotyczące dostępu do rynku bananów i zostaną one włączone do końcowych wyników kolejnej rundy wielostronnych negocjacji w sprawie dostępu do rynku produktów rolnych, które mają się pomyślnie zakończyć pod auspicjami WTO (runda dauhańska);
4. podkreśla, że osiągnięte porozumienie stanowi pewien krok naprzód w rozmowach rundy dauhańskiej, chociaż jest on niewielki, ponieważ napotkane trudności mają znacznie szerszy zasięg niż po prostu kwestia bananów;
5. podkreśla, że wraz z zatwierdzeniem porozumienia genewskiego w sprawie handlu bananami wszystkie nierozwiązane spory i wszystkie skargi dotyczące unijnego systemu handlu bananami wniesione do 15 grudnia 2009 r. przez któregokolwiek z dostawców bananów z Ameryki Łacińskiej objętych klauzulą najwyższego uprzywilejowania zostaną uznane za rozstrzygnięte;
6. zauważa, że dane za 2010 r. wykazują stabilność lub tylko niewielki wzrost cen bananów dla konsumentów z UE;
7. podkreśla, że UE będzie stopniowo obniżać cła przywózowe na banany z Ameryki Łacińskiej z 176 EUR za tonę do 114 EUR za tonę do 2017 r., działając w ten sposób na szkodę małych i średnich producentów w krajach AKP, UE i w jej najbardziej oddalonych regionach (które już charakteryzują się najwyższymi wskaźnikami bezrobocia w Europie);
8. podkreśla, że porozumienia w sprawie handlu bananami umożliwią wyłączenie sektora bananów z negocjacji dotyczących „produktów tropikalnych” w ramach rundy dauhańskiej; podkreśla, że o ile „produkty tropikalne” podlegać będą głębszym cięciom celnym, obniżanie cel na produkty objęte „ograniczeniem preferencji”, co stanowi przedmiot zainteresowania krajów AKP, będzie wprowadzane przez stosunkowo dłuższy okres niż przewiduje ogólna formuła stosowana w negocjacjach; podkreśla jednak, że porozumienia w sprawie handlu bananami prawdopodobnie nie utrudnią drogi do możliwego do przyjęcia przez kraje AKP porozumienia w sprawie „produktów tropikalnych” i ograniczania ich preferencyjnego traktowania, ponieważ propozycje sformułowane w czasie zawierania porozumień w sprawie handlu bananami zostały już odrzucone przez niektóre duże gospodarki wschodzące, co widać było w reakcjach Indii i Pakistanu podczas posiedzenia Rady Generalnej WTO w grudniu 2009 r.;
9. wskazuje, że UE tradycyjnie przyznawała bananom z krajów AKP specjalne preferencje taryfowe; przypomina, że niektórzy członkowie WTO niejednokrotnie kwestionowali zgodność takiego preferencyjnego traktowania z zasadami WTO; podkreśla, że w szeregu orzeczeń prawnych zespołów WTO ds. rozstrzygania sporów, organu odwoławczego i specjalnych arbitrów wzywano do zmiany obowiązującego systemu;
10. z ubolewaniem przyjmuje fakt, że w negocjacjach wielostronnego porozumienia z krajami andyjskimi nie udało się utrzymać pierwotnego regionalnego podejścia, co spowodowało, że Ekwador nie korzysta z takich samych taryf jak Kolumbia i Peru;
11. podkreśla, że dzięki obecnym umowom od 2008 r. banany z krajów AKP są przywożone do UE poza kontyngentami i bez cła;

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

12. podkreśla, że równoległe dyskusje z krajami AKP zaowocowały porozumieniem przewidującym, iż poza systematyczną pomocą UE główni eksporterzy bananów spośród krajów AKP otrzymają dodatkowe wsparcie za pośrednictwem nowego programu, tzw. środków towarzyszących w sektorze bananów (BAM); podkreśla, że ustalenia finansowe dotyczące BAM mogą być niewystarczające, jeśli chodzi o środki pieniężne, a jego okres realizacji zbyt krótki, aby zapewnić skuteczną pomoc producentom bananów z krajów AKP w dostosowaniu się do skutków zmian w unijnym systemie importu; zwraca się do Komisji o wyraźne zaznaczenie, że w tych ustaleniach finansowych chodzi o zapewnienie dodatkowych środków pieniężnych w stosunku do istniejących funduszy przeznaczonych na współpracę na rzecz rozwoju i że nie jest to po prostu wkład do budżetów krajowych, którego nie można przeznaczyć na konkretne programy, takie jak edukacja i dywersyfikacja; zwraca się do Komisji o przedstawienie nowych wieloletnich ustaleń finansowych;

13. wzywa Komisję do przeprowadzenia 18 miesięcy przed upływem programu BAM jego oceny, która będzie zawierać zalecenia co do przewidywanych ewentualnych dalszych działań i ich charakteru;

14. zdecydowanie odrzuca jakiegokolwiek próby finansowania programu na rzecz krajów AKP będących producentami bananów w drodze przesunięcia środków z linii budżetowych przeznaczonych na współpracę na rzecz rozwoju;

15. wskazuje, że istotne znaczenie będzie miało przydzielenie funduszy BAM poszczególnym krajom na podstawie przewidywanych strat w eksporcie i produkcji bananów, a także poziomu rozwoju danego kraju, wyważonych wskaźników i wielkości handlu bananami z UE; podkreśla konieczność znalezienia właściwej równowagi między trzema rodzajami wzajemnie niewykluczających się środków, które można podjąć: służących poprawie wydajności obecnej produkcji, zwiększających w skali lokalnej wartość dodaną oraz pomagających krajom różnicować produkcję, nie ograniczając jej do bananów;

16. wzywa UE i kraje AKP do zaproponowania środków, w tym w postaci zwiększenia pomocy na rzecz wymiany handlowej, które pomogłyby krajom bardzo uzależnionym od produkcji bananów różnicować sektory gospodarki;

17. podkreśla, że banany stanowią jedną z głównych roślin uprawnych w niektórych najbardziej oddalonych regionach Unii, zwłaszcza we francuskich departamentach zamorskich Gwadelupy i Martyniki, na Azorach, Maderze i Wyspach Kanaryjskich;

18. zaleca, aby należyście uwzględnić znaczenie społeczno-gospodarcze sektora bananów w najbardziej oddalonych regionach UE oraz wkład sektora w realizację celu spójności społecznej i gospodarczej dzięki dochodom i zatrudnieniu, jakie oferuje ten sektor, działalności gospodarczej, jaką pobudza, i dzięki jego wpływowi na zachowanie równowagi w dziedzinie ekologii i ukształtowania terenu, która sprzyja rozwojowi turystyki;

19. zauważa, że program pomocy POSEI został przyjęty w 2006 r. w związku z uzgodnioną z WTO taryfą dostępu do rynków europejskich w wysokości 176 EUR za tonę, co oznacza, że taryfa zawarta w porozumieniach WTO w sprawie handlu bananami nie została jeszcze uwzględniona w budżecie POSEI; zachęca właściwe organy UE do dostosowania pakietu wsparcia dla wewnętrznych producentów z UE zawartego w budżecie POSEI oraz do podjęcia innych działań zapewniających, że w obliczu tendencji do liberalizacji światowego handlu bananami wewnętrzni producenci z UE będą w stanie utrzymać się na rynku i rozwijać swoją tradycyjną działalność;

20. uważa, że porozumienia w sprawie handlu bananami mogą znacząco wpłynąć na producentów z krajów AKP oraz z UE i jej najbardziej oddalonych regionów; w związku z tym wzywa Komisję do zwiększenia wsparcia dla producentów z krajów AKP i UE oraz w razie konieczności do jego przedłużenia do roku 2020;

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

21. zauważa, że produkcja bananów w najbardziej oddalonych regionach UE spełnia wyższe normy społeczne i normy środowiskowe niż ma to miejsce w większości krajów latynoamerykańskich; zwraca uwagę na fakt, że zużycie substancji czynnych, takich jak pestycydy, w najbardziej oddalonych regionach UE jest 20 do 40 razy niższe niż w krajach Ameryki Południowej i Środkowej, natomiast w dziedzinie fitosanitarnej większość substancji aktywnych zabronionych na mocy europejskich przepisów o bezpieczeństwie żywności jest powszechnie stosowana na plantacjach w Ameryce Południowej i Środkowej;
22. zauważa, że w najnowszych dwustronnych umowach pomiędzy producentami bananów (wielostronne porozumienie handlowe z Kolumbią i Peru oraz układ o stowarzyszeniu z Ameryką Środkową) UE zgodziła się stopniowo ograniczać cła przywozowe na banany pochodzące z tych krajów do 75 EUR za tonę do 1 stycznia 2020 r.;
23. zauważa, że preferencyjny margines w wysokości 39 EUR za tonę przyznany ostatecznie w porozumieniach w sprawie handlu bananami znacznie podniesie konkurencyjność na rynku UE ośmiu krajów andyjskich i środkowoamerykańskich, których dotyczą porozumienia, oraz międzynarodowych koncernów działających w regionie w stosunku do innych eksporterów; podkreśla, że począwszy od roku 2020 korzyści krajów już eksportujących banany do UE będą wyraźnie widoczne, ponieważ zarówno wielkość eksportu, jak i cena płacona za ich banany wzrosną;
24. podkreśla, że inni eksporterzy do UE objęci klauzulą najwyższego uprzywilejowania (wśród nich zdecydowanie najważniejszy jest Ekwador), kraje AKP i kraje najslabiej rozwinięte mogą odczuć spadek względnej konkurencyjności na rynku UE w stosunku do sygnatariuszy porozumień w sprawie handlu bananami;
25. uważa, że jedynie producenci, którzy przestrzegają programu MOP dotyczącego godnej pracy oraz praw człowieka i zasad ochrony środowiska, powinni uzyskać dostęp do rynku UE;
26. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Brazylii, Ekwadoru, Gwatemali, Hondurasu, Kolumbii, Kostaryki, Meksyku, Nikaragui, Panamy, Peru i Wenezueli oraz Stanów Zjednoczonych i krajów AKP.

Sytuacja w Tunezji

P7_TA(2011)0038

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lutego 2011 r. w sprawie sytuacji w Tunezji

(2012/C 182 E/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie praw człowieka w Tunezji, a w szczególności rezolucje z dnia 29 września 2005 r. ⁽¹⁾, 15 grudnia 2005 r. ⁽²⁾ i 15 czerwca 2006 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając zawarty w marcu 1998 r. euro-śródziemnomorski układ o stowarzyszeniu pomiędzy Wspólnotami Europejskimi i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Tunezji, z drugiej strony,
- uwzględniając politykę Unii w zakresie praw człowieka i demokracji w krajach trzecich przyjętą przez Radę w grudniu 2005 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję dotyczącą praw człowieka i demokracji w umowach zawieranych przez Unię Europejską, przyjętą dnia 14 lutego 2006 r. ⁽⁴⁾,

---

⁽¹⁾ Dz.U. C 227 E z 21.9.2006, s. 618.⁽²⁾ Dz.U. C 286 E z 23.11.2006, s. 495.⁽³⁾ Dz.U. C 300 E z 9.12.2006, s. 480.⁽⁴⁾ Dz.U. C 290 E z 29.11.2006, s. 107.